ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИКОРИСТАННЯ ОБОРОТНИХ ЗАСОБІВ ПІДПРИЄМСТВА З МЕТОЮ ЗРОСТАННЯ ЙОГО ФІНАНСОВИХ РЕСУРСІВ

О.Г. Данькевич, Фесенко Т.В.

Національний університет харчових технологій

Розкриття сутності категорії оборотних засобів є актуальним за ринкових умов господарювання і має не тільки теоретичне, але і важливе практичне значення, оскільки слугує основою для пошуку резервів підвищення ефективності їх використання.

З метою більш ґрунтовного розуміння змісту поняття “оборотні засоби” та для цілей економічного аналізу пропонується наступне його визначення: оборотні засоби – це авансована вартість частини оборотних активів підприємства для забезпечення безперебійного кругообороту, які послідовно змінюють свою функціональну форму у вигляді засобів сфери виробництва та сфери обігу. Запропоноване визначення цього поняття більш повно розкриває економічну природу оборотних засобів та дає змогу відокремити їх від інших понять.

Оборотні засоби підприємства мають матеріально-речову та вартісну форми. У практиці планування і обліку господарської діяльності до складу оборотних фондів включають: виробничі запаси; незавершене виробництво та напівфабрикати власного виготовлення; видатки майбутніх періодів. Виробничі запаси становлять найбільшу за величиною частину оборотних фондів. До них відносяться запаси сировини, основних і допоміжних матеріалів, покупних напівфабрикатів, палива і пального, тари, ремонтних деталей і вузлів, малоцінних інструментів, господарського інвентарю (реманенту) та інших предметів, а також аналогічних предметів, що швидко спрацьовуються.

Побудова ринкової моделі економіки зумовлює необхідність дослідження фінансів підприємств, складовою яких є оборотні засоби. Беручи участь у процесі виробництва, оборотні засоби за один повний цикл свою вартість

повністю переносять на новостворений продукт. Від складу, структури, розміщення оборотних засобів та джерел їх формування значною мірою залежить розмір фінансових ресурсів підприємства.

Низький рівень забезпеченості власними джерелами оборотних засобів за сучасних умов господарювання, відсутність їх нормування та належного оперативного контролю не сприяє ефективному їх використанню. Ринкові умови господарювання підприємств харчової промисловості зумовлюють нові підходи до визначення змісту та функцій оборотних засобів, потребують більш поглибленого їх вивчення. Від вирішення цих завдань великою мірою залежатиме ефективність управління оборотними засобами, а отже, і підприємницькою діяльністю.

Значний внесок у розробку теоретичних основ і практичних питань формування та ефективного використання оборотних засобів зробили вчені – дослідники В.Г. Андрійчук, Г.Ф. Білоусенко, В.І. Власов, М.Я. Дем'яненко, Л.П. Деркач, В.П. Дяченко, П.К. Канінський, М.Ю. Коденська, М.Ф. Кропивко, Н.С. Лисиціан, М.Й. Малік, С.С. Осадець, Г.М. Підлісецький, М.З. Пізенгольц, П.Т. Саблук, В.П. Ситник, І.Є. Януль та інші.

Разом з тим окремі теоретичні, методологічні, методичні та практичні проблеми й питання формування і використання оборотних засобів промислових підприємств ще не повною мірою вивчені, досліджені й узагальнені з урахуванням сучасного стану функціонування промислових підприємств.

Таким чином, виникає об'єктивна необхідність подальшого поглиблення теоретичних досліджень і методологічних розробок з метою вдосконалення процесів формування та підвищення ефективності використання оборотних засобів промислових підприємств у сучасних умовах, що зумовило актуальність обраної теми дослідження.

Теоретичною та методологічною основою досліджень є основні положення економічної теорії, законодавчі та нормативні акти, роботи вітчизняних і зарубіжних вчених з питань формування й ефективного використання оборотних засобів .

У системі заходів, направлених на підвищення ефективності роботи підприємства і зміцнення його фінансового стану, важливе місце займають питання раціонального використання оборотних засобів. Проблема покращення використання оборотних засобів стала ще актуальнішою в умовах формування ринкових відносин. Інтереси підприємств вимагають повної відповідальності за результати своєї виробничо-фінансової діяльності. Оскільки фінансове становище підприємства знаходиться в прямій залежності від стану оборотних засобів і передбачає порівняння витрат з результатами господарської діяльності і відшкодуванням затрат власними засобами, підприємства зацікавлені в раціональній організації оборотних засобів — організації їх руху з мінімально можливою сумою для здобуття найбільшого економічного ефекту.

Ефективність використання оборотних засобів залежить від багатьох чинників, які умовно можна розділити на зовнішні, таких, що роблять вплив незалежно від інтересів підприємства, і внутрішні, на які підприємство може і повинно активно впливати. Прискорення звороту оборотних засобів дозволяє вивільнити значні суми, і таким чином, збільшити обсяг виробництва без додаткових фінансових ресурсів, а засоби, що вивільняються, використовувати у відповідності до потреб підприємства.

ЛІТЕРАТУРА:

1. ДемчукЛ.А. Аналіз забезпеченності підприємств оборотними засобами // Економіка АПК. 2000р.-№7.- 344с.

2. Ковальчук Т.М. Оперативний аналіз забезпечення матеріальними оборотними ресурсами підприємств. // Економіка АПК.-2001р.-№11.- 264с.

3. Кулішов В.В. Економіка підприємства: теорія і практика: Навч. посібник. - К.: Ніка-Центр, 2002. - 211 с.

4. Павловська О. В. Формування оптимального розміщення оборотних активів суб’єктів господарювання. Фінанси України - №7- 2001р. - 180с.

5. Примак Т.О. Оборотні засоби підприємства // Економіка підприємства.: Навч.посібник.К.:ВІКАР.-2001р.- 387с.